Súd:	Okresný súd Žilina
Spisová značka:	46C/98/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5122209676
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Mgr. Michaela Priesolová
ECLI:	ECLI:SK:OSZA:2023:5122209676.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Mgr. Michaelou Priesolovou, v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, XXX XX D., štátny občan SR, 2/ E. B., F. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, XXX XX D., štátna občianka SR, 3/ F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, XXX XX D., štátny občan SR, 4/ H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. F. XXXX/XX, XXX XX D., žalobcovia v rade 1/ až 4/ práv. zast.: Advokátska kancelária JUDr. Peter Kvak, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 18, 010 01 Žilina, IČO: 50 304 267, proti žalovaným: 1/ J. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XXXX/XXX, XXX XX D. – C., štátny občan SR, 2/ Union poisťovňa, a. s., so sídlom Karadžičova 10, 813 60 Bratislava, IČO: 31 322 051, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní v rade 1/ a 2/ sú povinní uhradiť žalobcovi v rade 1/ sumu 20.000,- Eur, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaní v rade 1/ a 2/ sú povinní uhradiť žalobkyni v rade 2/ sumu 20.000,- Eur, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. Žalovaní v rade 1/ a 2/ sú povinní uhradiť žalobcovi v rade 3/ sumu 15.000,- Eur, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

IV. Žalovaní v rade 1/ a 2/ sú povinní uhradiť žalobkyni v rade 4/ sumu 10.000,- Eur, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

V. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

VI. Žalobcom v rade 1/ až 4/ priznáva proti žalovaným v rade 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % zo súdom priznaného plnenia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia v rade 1/ až 4/ sa žalobou doručenou súdu dňa 28.11.2022 v spojení so zmenou žaloby pripustenou uznesením súdu zo dňa 17.8.2023 domáhali, aby súd žalovaných v rade 1/ a 2/ zaviazal na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcom, a to žalobcom v rade 1/ a 2/ po 35.000,- Eur, žalobcovi v rade 3/ v sume 20.000,- Eur a žalobcovi v rade 4/ v sume 10.000,- Eur, a to tak, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Zároveň si uplatnili nárok na náhradu trov konania.

2. Žalobcovia žalobcu skutkovo odôvodnili tým, že žalobca v rade 1/ je blízka osoba podľa § 116 OZ – otec nebohého pána J. B., rodné číslo: XXXXXX/XXXX, naposledy bytom: C. XXXX/X, XXX XX D., ktorý dňa 11.01.2022 podľahol zraneniam spôsobeným dopravnou nehodou (ďalej v texte „Michal Beneš“ a/alebo „primárna obeť“). Žalobca v rade 2/ je blízka osoba podľa § 116 Občiansky zákonník – matka nebohého pána J. B.. Žalobca v rade 3/ je blízka osoba podľa § 116 Občiansky zákonník – brat nebohého pána J. B.. Žalobca v rade 4/ je blízka osoba podľa § 116 Občiansky zákonník – sestra nebohého pána J. B.. Žalovaný 1/ bol dňa 10.08.2022 rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn.: 48T/53/2022, ktorým Okresný súd Žilina schválil dohodu o vine a treste zo dňa 01.07.2022 uzatvorenú medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Žilina a Žalovaným 1, po jej úprave zo dňa 10.08.2022 uznaný vinným, že dňa 11.01.2022 0 11.40 hodine viedol osobné motorové vozidlo zn. Fiat Doblo, evidenčné číslo H. XXX M., po ulici Rosinská cesta v Žiline, v smere jazdy od kruhového objazdu na Rosinu, pričom pred križovatkou s ul. B., vozidlo zastavil a ďalej chcel pokračovať na ul. Bagarova, v smere na Trnové, v dôsledku nedania prednosti protiidúcemu nemotorovému vozidlu (bicykel) zn. Kreativ čiernej farby, pri odbočovaní pravou prednou časťou vozidla došlo k nárazu prednej časti nemotorového vozidla — bicykla, ktoré v tom čase viedol J. B. po ulici Rosinská cesta, v smere jazdy od Rosiny na Žilinu, v klesaní ku kruhovému objazdu, v priamom smere jazdy, po ceste označenej ako hlavná, do pravej prednej časti vozidla Fiat Doblo (ďalej v texte len ako „dopravná nehoda“), po náraze vodič bicykla spadol na cestu, pričom ostal ležať tvárou dolu v jazdnom pruhu vo svojom smere jazdy, ktorému z nedbanlivosti spôsobil poúrazový šok a šok zo straty krvi pri poraneniach postihujúcich viaceré oblasti tela s poranením životne dôležitých orgánov, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahol, pričom vodič J. K. svojim konaním porušil ustanovenia 19 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť závažnejším spôsobom konania čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 odsek 1, odsek 2 písm. a/ Trestného zákona. Žalovaný v rade 2/ mal v rozhodný deň dopravnej nehody (11.01.2022) so Žalovaným 1/ uzatvorenú poistnú zmluvu č. 9302297602 / 1 podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zákon č. 381/2001 Z.z.“). V Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR č. 8/2018 ako judikát č. R 61/2018 bolo publikované, že „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“ Zásahom do práva na život primárnej obete sa zároveň zasahuje do práva na súkromie a práva na rodinný život blízkych osôb (Žalobca 1/, 2/, 3/ a 4/), ktoré sa dostávajú do postavenia tzv. sekundárnych obetí protiprávneho zásahu. Náhlou stratou J. B.,
ktorý bol synom a bratom Žalobcov 1/ - 4/ došlo a dochádza k pretrhnutiu existujúcich citových, sociálnych, morálnych a kultúrnych vzťahov a Žalobcovia ako sekundárne obete prichádzajú o možnosť ich ďalšieho rozvíjania. Hlboký žiaľ a citová ujma Žalobcov ako pozostalých osôb prejavujúca sa ako denno-denné prežívanie smútku a emocionálnej bolesti zo straty syna, brata, ovplyvňuje bez pochyby zásadným spôsobom kvalitu života Žalobcu 1/
a Žalobcu 2/ ako rodičov a Žalobcu 3/ a Žalobcu 4/ ako súrodencov J. B.. Na tomto mieste považujú Žalobcovia za neopomenuteľné spomenúť neopísateľnú a bezprostrednú traumu Žalobcu 1/ a Žalobcu 3/ spôsobenú v nadväznosti na nahliadnutie do spisového materiálu u vyšetrovateľa na polícii, kde videli fotodokumentáciu tela J. B., resp. jednotlivých častí tela, v nadväznosti na úkony obhliadajúceho lekára, resp. lekára vykonávajúceho pitvu. Žalobcovia majú pri pohľade na fotografie za to, že s telom J. B. bolo nakladané dehonestujúco, bolo len tak pohodené, a už len tento moment im spôsobil traumu na celý život, nakoľko nikto si nezaslúži takéto zaobchádzanie a už určite nie ich syn, brat J. B.. Z tohto pohľadu aj keď výška finančnej náhrady za nemajetkovú ujmu Žalobcov ako sekundárnych obetí nikdy úplne neodvráti utrpenú bolesť, žiaľ, ale svojím spôsobom môže iba vyvážiť utrpenie Žalobcov. Za účelom priznania výšky finančnej náhrady za nemajetkovú ujmu Žalobcov treba prihliadať, okrem iného, na nasledovné: a.) Intenzita citového vzťahu J. B. so Žalobcami, Za východisko pri uvažovaní o intenzite vzťahu treba považovať už formálny príbuzenský vzťah J. B. so Žalobcami 1/ a 2/ ako rodičmi, a J. B. so Žalobcami 3/ a 4/ ako so súrodencami. Na tomto mieste je nevyhnutné zdôrazniť, že sa nejednalo len o formálny príbuzenský vzťah, ale o nadštandardný, veľmi kvalitný na citových väzbách založený vzájomný vzťah, či už s rodičmi, bratom alebo sestrou. Uvedené preukazujú viaceré skutočnosti: J. B. žil v spoločnej domácnosti s matkou a otcom (Žalobca 1/ a Žalobca 2/) a s bratom (Žalobca 3/), a boli zároveň najlepšími kamarátmi. J. B. nemal priateľku, a preto si vybudoval veľmi silný citový vzťah jednak s rodičmi ale aj so súrodencami. J. B. bol zodpovedný, staral sa o domácnosť, pomáhal v domácnosti najmä zabezpečovaním nákupov, umývaním riadov a hlavne rád varil pre všetkých (kedysi chcel byť

kuchárom); bol pri všetkých činnostiach, ktoré sa diali v dome, napr. keď sa menili v dome koberce, pomáhal Žalobcovi 1/, keďže bol fyzicky zdatný bola to preňho „hračka“, a vždy s úsmevom. J. B. pravidelne každý mesiac zostavoval rodičom rodinný rozpočet tak, aby nevznikali dlhy; radil im vždy dobre a zodpovedne a to aj s ohľadom na to, že príjmy rodičov neboli vysoké, nakoľko Žalobca 2/ je už niekoľko rokov na invalidnom dôchodku; Žalobcovi 2/ v roku 2007 daroval nie malú finančnú čiastku (darovacia zmluva zo dňa 05.10.2007), aby mali na zabezpečenie bežných potrieb aj so Žalobcom 1/, čo je dôkazom naozaj dlhodobých viac ako dobrých vzťahov. J. B. bol sčítaný a informácie čerpal najmä z internetu, často potom radil Žalobcovi 3/ v zamestnaní, dával mu dobré tipy, keďže ho dobre poznal aj po pracovnej stránke, lebo mali dávnejšie aj spoločného zamestnávateľa a aj v ostatnej dobe pracovali v jednej firme a striedali sa na nočnej ako vrátnici; J. B. chodil do práce načas, po sebe vždy nechal poriadok, a nikdy nezabudol svojho brata informovať o dôležitých pracovných záležitostiach, bol pre Žalobcu 3 vzorom. J. B. s rodičmi rád trávil aj voľný čas; každé ráno si dali spolu kávu, čaj (J. B. pil iba čaj), v sezóne zavárali ovocie, zeleninu, varili džem, lečo; tým, že nemal vlastnú rodinu chodieval s nimi do prírody, na prechádzky, cez leto pravidelne brával rodičov na kúpalisko Veronika do Rajca alebo Laura v Rajeckých Tepliciach, chodievali pravidelne spolu uctiť si pamiatku zosnulých na cintorín v Bytčici; nikdy nezabudol na ich meniny, narodeniny, dokonca Žalobcovi 1/ pravidelne J. B. nakupoval oblečenie (zimné bundy, topánky a iné), a Žalobca 1/ sa tomuto gestu vždy potešil, keďže syn si vždy všimol sám od seba, čo práve potrebuje, aby mu nebolo zima. J. B. miloval prírodu, pravdepodobne aj v deň nehody išiel na Vodné dielo, kde chodil posledný rok veľmi rád relaxovať, a kde sa často stretával s bratom (Žalobca 3/), spolu sa smiali, žartovali, rozprávali si rôzne pikošky zo života, a to aj napriek tomu, že spolu bývali, mali radi zmenu prostredia. So Žalobcom 3/ trávil J. B. veľa času, ako súrodenci si boli veľmi blízki; Žalobca 3/ ho učil opravovať bicykel, ktorý sa mu stal osudným, spolu robili drobné opravy na aute, v pivnici alebo v byte. Žalobca 4/ ako sestra J. B. s ním mala veľmi úzky vzťah, boli si blízki, nakoľko bola o 11 mesiacov mladšia, vždy ju bral ako svoju malú sestričku, o ktorú sa
rád staral, na základnú školu chodili spolu, na tú istú strednú školu, J. B. vždy o ročník vyššie. J. B. vždy pomáhal svojej sestre, či už od školských čias s úlohami a predmetmi, a tiež až po dospelosť, vždy jej dával rady do života, pomáhal so zariadením bytu, keď sa chcela osamostatniť, dokonca jej pomohol aj materiálne kúpou DVD rekordéra, televízora, rádia a pod, (tieto veci jej ho teraz už len pripomínajú); rád potom k sestre chodieval, len tak na návštevu, porozprávať sa, rozveseliť, sestra mu vždy navarila obed, spravila obľúbenú pomazánku a potom išiel buď domov za rodičmi alebo do práce. Chodievali spolu na prechádzky s firemným psom okolo Rajčianky, vždy sa porozprávali, smiali sa. Žalobcovia J. B. postrádajú, nielen ako syna a brata, ale ako nenahraditeľného človeka a súčasť ich rodiny. Z jeho smrti spôsobenej Žalovaným 1/ majú všetci doživotnú traumu, každý deň naňho spomínajú, v noci sa budia s myšlienkou na syna a brata, pripomínajú si jeho pamiatku, pravidelne navštevujú cintorín a starajú sa o jeho hrobové miesto. Žalobca 1/ a Žalobca 2/ naozaj každý deň postrádajú J. B. pri každodenných činnostiach, chýba im jeho blízkosť a nápomocnosť, vždy sa mohli naňho obrátiť, porozprávať. Nie je deň kedy by si naňho nespomenuli, Žalobca 1 sa budí aj v noci na to, že si spomenie na syna J. a je mu po psychickej stránke veľmi clivo. Rovnako to vnímajú a budia sa v noci s myšlienkou na brata J. aj súrodenci J. B. – Žalobca 3/ a 4/.Žalobca 3/ stratil nielen brata, ale aj najlepšieho kamaráta, a nemá sa s kým tak otvorene a úprimne porozprávať, požartovať. Žalobca 4/ rovnako ako sestra pociťuje traumu, budí sa v noci, a pociťuje traumu z celej situácie a najmä okrem iného aj z toho ako sa svojej zodpovednosti „zbavil“ vinník nehody, a oni ako rodina prišli o veľmi dôležitého a nenahraditeľného člena. J. B. zomrel v 43 rokoch veku, po zdravotnej stránke úplne fit, v dobrej kondícii, bez chorôb, a v produktívnom období svojho života, o čom svedčí aj Potvrdenie o zdravotnom stave J. B., vydané post mortal dňa 05.10.2022 ošetrujúcim všeobecným lekárom J. F. J., všeobecný lekár pre dospelých, J. Milca 27, 010 01 Žilina, na žiadosť Žalobcu 4/. V tejto súvislosti s ohľadom na vek a zdravotný stav J. B. možno pri posudzovaní hĺbky citovej ujmy Žalobcov uzavrieť, že náhlou smrťou J. B., ktorú spôsobil Žalovaný 1/ protiprávnym zásahom, bol narušený dlhý časový úsek ďalšieho možného vzťahu so Žalobcami. Vo všeobecnosti sa vychádza z predpokladu, že strata rodinného príslušníka vo vyššom veku alebo s vážnou diagnózou bude pre blízke osoby o čosi menej bolestivou ako pri náhlej smrti mladého človeka v produktívnom veku, kde za iných okolností mohol ich spoločný vzťah trvať možno aj desiatky rokov. Pod existenčnou závislosťou si možno predstaviť majetkovú (finančnú, hmotnú) závislosť na primárne poškodenom, ale tiež v inom zmysle závislosť blízkych osôb na pomoci, podpore a starostlivosti, ktorá nutne nemusí mať majetkový charakter. V nadväznosti na vyššie uvedené možno uzavrieť, že medzi Žalobcami a J. B. bola jednoznačne „existenčná závislosť“, jeho strata nie je z pohľadu emocionálneho vnímania Žalobcov ničím ospravedlniteľná a nahraditeľná. Žalobcovia považujú stratu J. B. za nenahraditeľnú, pričom poukazujú na to, že nemajetková ujma uvedená v peňažnom vyjadrení v petite žaloby, zohľadňuje citové väzby, potrebu a utrpenú ujmu aj vzhľadom na vek a pozíciu Žalobcov k J. B..

3. Dňa 14.12.2022 doručil vyjadrenie k žalobe žalovaný v rade 2/ (pôvodne poisťovňa Groupama). Vo vyjadrení uviedol, že zmluvou o predaji časti podniku spoločnosť Groupama Biztosító Zártkörűen Működő Részvénytársaság previedla na Union poisťovňa, a.s., so sídlom Karadžičova 10, 813 60 Bratislava, IČO: 31 322 051 vlastnícke právo k časti podniku - Groupama poisťovňa, a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu - vrátane práv a záväzkov týkajúcich sa poistných zmlúv neživotného poistenia a poistenia schopnosti splácať úver. Prevod poistného kmeňa bol schválený príslušným orgánom dohľadu, ktorým je Národná banka Maďarska, rozhodnutím č. H-EN-II-174/2022, a nadobudol účinky 01.12.2022. K podanej žalobe žalovaný v rade 2/ uviedol, že výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy považuje za neprimeranú Platná právna úprava neustanovuje výšku nemajetkovej ujmy, túto určuje len súd. Z hľadiska právnej istoty však súdne rozhodnutia nemôžu byť „prekvapivé“ a priznávaná výška má byť pre povinnú stranu predvídateľná. Výška priznanej nemajetkovej ujmy musí byť primeraná, pričom rozhodujúca je závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Výška nemajetkovej ujmy by mala vychádzať z detailného dokazovania vzťahov medzi príbuznými a zomrelými, pričom by sa mala skúmať najmä intenzita ich vzťahu, vek zomrelých a pozostalých, existenčná závislosť na zomrelých, postoj škodcu, miera jeho zavinenia a pod. Poukázal na to, že žalobcovia v žalobe nijakým spôsobom nezdôvodňujú výšku uplatnených nárokov. Opis zásahu do osobnostných práv žalobcov je len všeobecný, uplatniteľný takmer pre každý prípad smrteľnej dopravnej nehody. Žalovaný v 2/ rade si dovoľuje poukázať aj na skutočnosť, že žalobcovia neboli nijako finančne ani osobne závislí na synovi a bratovi. Žalovaný v 2.rade chápe, že prísť o syna a brata je traumatizujúce a táto trauma môže byť znásobená náhlou a tragickou smrťou, ale to nie je dôvodom na priznanie nemajetkovej ujmy v akejkoľvek výške. Súd musí pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy prihliadnuť na zásadu proporcionality a priznaná suma musí byť vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu primeraná. Žalovaný v 2.rade si dovoľuje uviesť, že žalobcovia žiadnym spôsobom nepreukázali, že by ich prežívaná trauma bola vo vyššej miere ako je obvykle prežívaná trauma alebo že by im táto trauma zásadne zasiahla do života a obmedzila ich v bežne vykonávaných aktivitách, pretože žiaden žalobca nemusel vyhľadať lekársku pomoc a nelieči sa na postraumatický šok. V žalobe žalobcovia v 1. a 3. rade uvádzajú, že ich trauma je väčšia aj z dôvodu nahliadnutia do trestného spisu, kde videli fotografie nebohého a majú za to, že s jeho telom bolo nakladané dehonestujúco. K tomu žalovaný v 2.rade uvádza, že ak by ich tvrdenie bolo aj pravdivé, tak za uvedenú skutočnosť nenesie vinu ani žalovaný v 1.rade ani žalovaný v 2.rade. Zodpovednosť za toto konanie nesú výlučne orgány činné v trestnom konaní a obhliadajúci lekár, resp. lekár vykonávajúci pitvu. Táto skutočnosť nemôže byť teda zohľadňovaná súdom pri stanovovaní primeranej výšky nemajetkovej ujmy. V súvislosti s námietkou o neprimeranosti uplatnenej výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalovaný v rade 2/ predložil prehľad rozhodnutí súdov vo veci náhrady za ujmu spôsobenú v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti. Za účelom primeraného zistenia veci žiadal vypočuť žalovaného v rade 1/, ktorý bol vodič v čase nehody. V závere žiadal, aby súd priznal žalobcom primeranú náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle judikatúry.

4. Žalovaný v rade 1/ sa k žalobe vyjadril v podaní zo dňa 3.2.2023 (č.l. 61), v ktorom
nepoprel tvrdenie žalobcov, že bol dňa 10.8.2022 rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 48T/53/2022, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste zo dňa 01.07.2022 uzatvorenú medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Žilina a mnou, po jej úprave zo dňa 10.08.2022 uznaný vinným, že dňa 11.01.2022 0 11.40 hodine spôsobil dopravnú nehodu, následkom ktorej zomrel J. B. – príbuzný žalobcov. Zároveň ani nespochybnil uloženie trestu. Po skutku sa žalobcom ísomne ospravedlnil a vyjadril ľútosť nad ich stratou. Zároveň im uhradil náklady na pohreb zosnulého vo výške 1.370,-€, o čom predložil kópiu dokladu. Rovnako je nesporným skutkové tvrdenie žalobcov, že ku dňu 11.1.2022 som mal so žalovaným 2/ uzatvorenú poistnú zmluvu č. 9302297602 / 1 podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Nespochybnil preto moju pasívnu vecnú legitimáciu ako škodcu, ani pasívnu legitimáciu žalovaného 2/, nakoľko vychádzajúc zo znenia § 4 ods. 1, 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z.. v znení neskorších predpisov je zrejmé, že poistné krytie zahŕňa škodu na zdraví a náklady pri usmrtení, pričom je potrebné vychádzať z extenzívneho výkladu pojmu škoda, ktorý v sebe nepochybne zahŕňa
aj ujmu, keď pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma aj nemajetková, spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Za spornú považuje výšku uplatnenej nemajetkovej náhrady v súlade s ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V tomto smere navrhujem, aby súd po vykonanom dokazovaní pri svojom rozhodovaní o výške nemajetkovej náhrady zohľadní! skutočný zásah do

nemajetkovej sféry jednotlivých žalovaných a rozhodol o priznaní primeranej náhrady iednotlivým poškodeným pri uplatnení zásady proporcionality. Výhrady mal k formulácii petitu žaloby, čo odôvodnil § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Nakoľko žiadna z okolností uvedených v § 12 v tomto prípade nenastala, poisťovňa má plniť poškodeným priamo, bez možnosti uplatnenia akýchkoľvek regresných nárokov voči škodcovi. Ak však žalobcovia v petite žaloby žiadajú oboch žalovaných zaviazať k plneniu „spoločne a nerozdielne" jedná sa o tzv. pasívnu solidaritu, ktorou je solidarita na strane dlžníkov, teda solidarita dlhu. Každý dlžník je zaviazaný na to isté plnenie tak, že veriteľ je oprávnený požadovať celé plnenie od ktoréhokoľvek z nich s tým, že len čo ktorýkoľvek dlžník splnil, zanikne povinnosť plniť aj u ostatných dlžníkov. Jedným z dôsledkov pasívnej solidarity je vnútorný regresný vzťah medzi dlžníkom, ktorý splnil celý záväzok, a ostatnými dlžníkmi. V prípade, ak by vo výroku rozsudku boli zaviazaný obaja žalovaní spoločne a nerozdielne, po splnení celého dlhu poisťovňou, by tejto voči mne vznikol nárok uplatňovať regresný nárok na zaplatenie polovice priznanej nemajetkovej ujmy na základe vykonateľného rozhodnutia súdu (§ 511 ods. 2a3 OZ), hoci regresný nárok pri priamom plnení poisťovne poškodeným, poisťovni podľa zákona č. 381/2001 Z.z. voči mne nevzniká. Na základe uvedeného mám za to, že súd by mal v prípade solidárneho uloženia povinnosti na zaplatenie obom žalovaným vo výroku rozsudku uviesť „ splnením povinnosti žalovaným 2 / zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť žalovaného 1/ bez regresného nároku žalovaného 2/ voči žalovanému 1/.

5. Žalobcovia v rade 1/ až 4/ doručili súdu dňa 9.3.2023 vyjadrenie k vyjadreniu žalovaných (č.l. 70), v ktorom zotrvali na podanej žalobe a považujú výšku nemajetkovej ujmy za primeranú. Nad rámec uviedli, že k fatálnemu zásahu do práva na ochranu osobnosti Žalobcov, a to práva na ochranu súkromia a rodinného života, došlo v dôsledku protiprávneho konania Žalovaného 1/, ktorý rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn.: 48T/53/2022, ktorým Okresný súd Žilina schválil dohodu o vine a treste zo dňa 01.07.2022 uzatvorenú medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Žilina a Žalovaným 1/, po jej úprave zo dňa 10.08.2022, bol uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1a ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za použitia § 138 písm. h) Trestného zákona. Nečakaným úmrtím syna a súrodenca Žalobcov došlo k vážnemu zásahu do ich osobnostných práv, pričom následok tohto zásahu je nezvratný. Pri úmrtí nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. Rodinné väzby medzi rodičmi a dieťaťom, resp. súrodencami boli neoprávneným zásahom definitívne ukončené, došlo k mimoriadne citlivému zásahu do emocionálnej sféry Žalobcov, ktorí spolu s nebohým J. B. tvorili plnohodnotnú a fungujúcu rodinu. Keďže J. B. nemal partnerku a deti, mal so Žalobcami veľmi intenzívny vzťah, a preto jeho smrťou Žalobcovia stratili akúkoľvek možnosť naďalej byť súčasťou všetkých bežných, či výnimočných situácií, ktoré spoločne prežívali. Žalobcovia stratili možnosť viesť s J. B. riadny rodinný život, sú ochudobnení o sféru prirodzeného rodičovského, resp. súrodeneckého vzťahu, natrvalo a nenapraviteľne prišli o možnosť budovať aj rozvíjať ich vzájomný vzťah. Táto udalosť zanechala v ich živote trvalé následky, ktoré možno len ťažko akýmkoľvek možným spôsobom úplne odstrániť. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sú závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila). V dôsledku neoprávneného zásahu Žalovaného 1/, došlo v danom prípade k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu Žalobcu 1/ a Žalobcu 2/ ako rodičov a Žalobcov 3/ a 4/ ako súrodencov. Táto intenzita je daná už len tým, že spolu 43 rokov tvorili spoločnú domácnosť, o to viac boli vzájomne na seba naviazaní z dôvodu, že J. B. a ani Žalobca 3/ nemali partnerky a deti, pričom drvivú väčšinu voľného času trávili spoločne. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, je potrebné podľa názoru Žalobcov brať do úvahy hlavne závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Smrť ako absolútna a nenahraditeľná strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie a v prípade fungujúcich rodinných vzťahov má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnať sa so stratou najbližšieho človeka, napriek plynutiu času. Bez akýchkoľvek pochybností smrť nebohého je pre Žalobcov traumatizujúcou udalosťou. Každý človek je jedinečná a neopakovateľná bytosť a hodnota ľudského života je nevyčísliteľná v peniazoch. Žalobcovia zastávajú tiež právny názor, že pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy je potrebné zohľadniť všetky okolnosti prípade, pričom pokiaľ ide o okolnosti na strane zodpovednej osoby si Žalobcovia dovoľujú uviesť, že smrť nebohého J. B. bola spôsobená dopravnou nehodou, ktorú zavinil Žalovaný 1/, keď ako vodič motorového vozidla z nedbanlivosti spôsobil smrť cyklistovi, pričom porušil dôležitú povinnosť uloženú mu zákonom č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke (§19 ods. 4), keď pri odbočovaní

nedal prednosť v jazde cyklistovi, pričom išlo frekventovanú cestu, kde je možné bezpochyby rozumne predpokladať pohyb cyklistov, motorových vozidiel a tiež iných účastníkov cestnej premávky.

6. Žalovaný v rade 2/ sa podaniu žalobcov vyjadril dňa 15.5.2023 (č.l. 97), v ktorom zotrval na svojich vyjadreniach a predložil súdu rozhodnutia iných súdov v obdobných veciach. Žalovaný v 2. rade sa snažil aj o mimosúdne urovnanie sporu a emailom dňa 15.12.2022 kontaktoval právneho zástupcu žalobcov s ponukou vyplatiť sumu vo 3000,- Eur pre každého žalobcu ako nemajetkovú ujmu a úhradu trov právneho zastúpenia. Do dnešného dňa žalovaný v 2. rade nedostal odpoveď na svoju ponuku, pričom je ochotný aj prehodnotiť svoju ponuku, ak by to viedlo k mimosúdnej dohode. Výška nemajetkovej ujmy musí vychádzať z detailného dokazovania vzťahov medzi príbuznými a zomrelým. Žalovaný v 2.rade, okrem svedkov navrhnutých žalobcami, trvá na výsluchu účastníka škodovej udalosti/žalovaného v 1.rade. Žalovaný súčasne žiada konajúci súd o predvolanie identifikovaného svedka v zmysle § 197 ods. 2 CSP, nakoľko jeho prítomnosť na pojednávaní nevie zabezpečiť. K namietanej formulácii petitu žalovaný v rade 2/ uviedol, že rozhodujúca je povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva; tam, kde hmotné právo neumožňuje, aby predmet konania bol prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému spoločníkovi, ide o nerozlučné spoločenstvo. Zo zákona č. 381/2001 Z. z. nevyplýva ani jeden zo spôsobov, ktorý by založil pasívnu solidaritu, pričom ani ustanovenie § 15 nedáva pre tento záver dostatočný podklad. Predmetné ustanovenie síce, umožňuje uplatniť na súde nárok voči škodcovi na náhradu škody, ako aj voči poisťovni, pričom treba zdôrazniť, že ide o dva samostatné nároky poškodeného proti dvom subjektom, ale voči každému z nich z iného právneho dôvodu.

7. Súd vo veci nariadil termín pojednávania na 27.9.2023. Dňa 10.8.2023 doručili žalobcovia návrh na pripustenie zmeny žaloby vo vzťahu k formulácii petitu spojenej s procesným spoločenstvom na strane žalovaných. Súd návrhu vyhovel a uznesením zo dňa 17.8.2023 pripustil zmenu žaloby.

8. Na pojednávaní dňa 27.9.2023 súd vec prejednal a rozhodol za účasti strán sporu a právnych zástupcov. Súd vypočul žalobcov v rade 1/ až 3/ predovšetkým k zásahu spôsobenému smrťou syna a súrodenca žalobcov do ich osobnostných práv. Po vykonanom dokazovaní súd vec posúdil podľa nižšie citovaných zákonných ustanovení:
9. Podľa ust. § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej iba „OZ“) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.
10. Podľa ust. § 13 ods. 1 až 3 OZ:
1) Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.
2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

11. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

12. Podľa § 427 ods. 1 OZ, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

13. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) 381/2001 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej iba „zákon o PZP“), poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

14. Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z.z. , poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Podľa § 12 ods. 1 zákona o PZP:
(1) Poisťovateľ má proti poistníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak
a) spôsobil škodu úmyselne alebo ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky, 15d)
b) viedol motorové vozidlo bez predpísaného vodičského oprávnenia alebo v čase zákazu činnosti viesť motorové vozidlo uloženého súdom alebo iným príslušným orgánom, 16)
c) spôsobil škodu motorovým vozidlom, o ktorom vedel, že jeho technická spôsobilosť nezodpovedá podmienkam na používanie v premávke na pozemných komunikáciách podľa osobitného predpisu 17) a tento stav bol v príčinnej súvislosti so spôsobenou škodou,
d) vedome zveril vedenie motorového vozidla osobe, ktorá nespĺňa podmienky na vedenie motorového vozidla podľa osobitného predpisu, 18)
e) porušil povinnosť ohlásiť dopravnú nehodu podľa osobitného predpisu, 19) ktorá je poistnou udalosťou,
f) v čase, keď nastala poistná udalosť, bol v omeškaní s platením poistného,
g) spôsobil škodu motorovým vozidlom a bez dôvodov hodných osobitného zreteľa porušil povinnosti podľa § 10 ods. 1 až 4,
h) sa odmietol po dopravnej nehode podrobiť skúške na prítomnosť návykovej látky. 15d)

16. Podľa § 15 ods. 1 a 2 zákona o PZP:
1) Náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi20) a je povinný tento nárok preukázať.21)
2) Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.22)

17. Podľa § 799 ods. 2 OZ kto má právo na plnenie, je povinný bez zbytočného odkladu poistiteľovi písomne oznámiť, že nastala poistná udalosť, dať pravdivé vysvetlenie o jej vzniku a rozsahu jej následkov a predložiť potrebné doklady, ktoré si poistiteľ vyžiada. Poistné podmienky mu môžu uložiť aj ďalšie povinnosti.

18. Podľa § 823 OZ náhradu platí poistiteľ poškodenému; poškodený však právo na plnenie proti poistiteľovi nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

19. Predmetom sporu je nárok pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané a nesporné, že sa žalobcovia v rade 1/ až 4/ domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy ako nároku pozostalých príbuzných po J. B., nar. XX.XX.XXXX, zomrelom dňa 11.1.2022, ktorý bol synom žalobcov v rade 1/ a 2/ a súrodencom žalobcov v rade 3/ a 4/. K usmrteniu menovaného došlo následkom dopravnej nehody dňa 11.1.2022 o 11.40 hodine v Žiline, kedy žalovaný v rade 1/ viedol osobné motorové vozidlo zn. Fiat Doblo, evidenčné číslo H. XXX M., po ulici Rosinská cesta v Žiline, v smere jazdy od kruhového objazdu na Rosinu, pričom pred križovatkou s ul. B., vozidlo zastavil a ďalej chcel pokračovať na ul. Bagarova, v smere na Trnové, v dôsledku nedania prednosti protiidúcemu nemotorovému vozidlu (bicykel) zn. Kreativ čiernej farby, pri odbočovaní pravou prednou časťou vozidla došlo k nárazu prednej časti nemotorového vozidla — bicykla, ktoré v tom čase viedol J. B. po ulici Rosinská cesta, v smere jazdy od Rosiny na Žilinu.

20. Z rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 48T/53/2022 zo dňa 10.8.2022, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste zo dňa 01.07.2022, uzatvorenú medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Žilina a mnou, po jej úprave zo dňa 10.08.2022, vyplýva, že žalovaný v rade 1/ bol uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. Zákona, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody na dva roky s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu 2 roky a trest zákazu činnosti na 18 mesiacov. Uvedené je medzi stranami nesporné.

21. V prejednávanej veci ide o zásah do osobnostných práv žalobcov v dôsledku správy o smrteľnej dopravnej nehode blízkej osoby – syna a súrodenca. Súdna prax priznala v týchto prípadoch pozostalým právo na náhradu nemajetkovej ujmy vo forme peňažného zadosťučinenia. Právnym základom tejto náhrady je zodpovednosť osoby, ktorá priamo zasiahla do práva na ochranu osobnosti, t. j. vodiča. Posúdenie zodpovednosti vodiča sa riadi ustanovením § 420 OZ. t. j. princípmi subjektívnej zodpovednosti. Ak dôjde k zásahu prevádzkou motorového vozidla, Občiansky zákonník v ustanovení § 427 vymedzuje predpoklady náhrady škody a zodpovednosť prevádzateľa motorového vozidla ako

osobitný prípad objektívnej zodpovednosti. Ak sa pri určení zodpovednej osoby za nemajetkovú ujmu, ktorú utrpela na svojej osobnosti fyzická osoba, analogicky použije ustanovenie § 420 ods. 2 OZ, potom neexistuje argument, ktorý by vylučoval analogické použitie § 427 a nasl. OZ pri určení zodpovednej osoby za zásah proti osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Je potrebné vychádzať z toho, že za nemajetkovú ujmu spôsobenú fyzickej osobe prevádzkou motorového vozidla nutne zodpovedá aj prevádzateľ. Nemá podstatný význam, či prevádzateľ vozidla bol či nebol vlastným priamym fyzickým pôvodcom zásahu (pôvodcom mechanizmu, ktorým bol zásah proti osobnostnej sfére spôsobený fyzickej osobe) (Ro NS ČR z 29. 4. 2004, sp. zn. 30 Cdo 814/2003). Z uvedeného vyplýva, že pasívna vecná legitimácia žalovaného v rade 1/ ako vinníka dopravnej nehody, právoplatne odsúdeného pre prečin usmrtenia J. B. (primárnej obete), je daná.

22. Pasívna legitimácia žalovaného v rade 2/ vyplýva z § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. v spojení s § 4 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podľa názoru žalobcov je žalovaný v rade 2/ nositeľom hmotnoprávnej povinnosti práve titulom poistenia vozidla, ktorého prevádzkou došlo k dopravnej nehode a pri ktorej zomrel syn a súrodenec žalobcov. V prejednávanej veci je zjavné, že ide o priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby v zmysle § 15 ods. 1 zákona o PZP. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného, a to vo výške (v tom rozsahu), v akom za škodu zodpovedá poistený, pričom predpokladom vzniku povinnosti poisťovateľa je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla. Vo vzťahu k záveru súdu, že žalovaný v rade 2/ – poisťovňa, je v konaní pasívne vecne legitimovaným subjektom, súd vychádzal z rozhodnutí najvyšších súdnych autorít, a to predovšetkým z rozhodnutia NS SR vo veci sp.zn. 6 M Cdo 1/2016 z 31. júla 2017 ako aj z Nálezu ÚS SR II. ÚS 695/2017-45, ktoré sa venovali práve problematike tohto, či je poisťovňa v takýchto prípadoch uplatnených nárokoch nemajetkovej ujmy pozostalých pasívne legitimovaným subjektom. V rámci odôvodnenia uznesenia z 11. októbra 2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 Ústavný súd SR uzavrel, že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavné konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Uvedené rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozsudku zo dňa 31. júla 2017, sp. zn. 6 MCdo 1/2016 označil za „obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy 1/ krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a 2/ tzv. pasívnej legitimácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi. Dôvodil, že na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že závery súdu prvej inštancie o pasívnej vecnej legitimácii žalovanej zodpovedajú záverom rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, ale aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaného po uvedenom rozhodnutí. Na základe vyššie uvedených skutočnosti a faktu, že rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6 M Cdo 1/2016 z 31. júla 2017, bol následne publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Uvedená skutočnosť signalizuje, že právny názor v ňom vyjadrený na otázku pasívnej vecnej legitimácie poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej prevádzkou motorového vozidla prešiel na úrovni najvyššieho súdu kvalifikovaným diskurzom a predstavuje judikatórny smer, ktorý síce nie je formálne záväzný, ale nie je ani bez normatívneho významu pre ďalšie vývoj rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vrátane najvyššieho súdu. Na túto skutočnosť poukázal aj Ústavný súd SR v Náleze sp.zn. II. ÚS 695/2017-45. Na základe týchto skutočností súd konštatuje, že pasívna legitimácia žalovaného v rade 2/ je daná. Nad rámec uvedeného súd tiež poukazuje na eurokonformný výklad ustanovenia, v zmysle ktorého platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, na základe čoho je poistiteľ zodpovednosti za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní. Uvedené vyplýva aj z rozhodnutia Európskeho súdneho dvora vo veci Haasová C-22/012 zo dňa 24.10.2013, v rámci ktorého Európsky súdny dvor rozhodol o prejuduciálnej otázke výkladu smerníc rady č. 72/166/EHS, Smernica č. 90/232/EHS, Smernica č. 2000/26/ES o poistení občianskej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel tak, že jednotlivé ustanovenia smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v

spore vo veci samej a keďže zodpovednosť poisteného, ktorá v tomto prípade vyplýva z ust. § 11 a 13 OZ, vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu.

23. Vo všeobecnosti súd konštatuje, že otázka pasívnej legitimácie v konaní nebola sporná, súd však za potrebné považoval vymedziť rozsah zodpovednosti a postavenie zodpovednostných subjektov. V danom prípade u žalovaných v rade 1/ a 2/ nejde o solidaritu v zmysle § 438 ods. 1 OZ, keďže nároky žalobcov v rade 1/ až 4/ voči žalovanému v rade 1/ a voči žalovanému v rade 2/ nemožno stotožňovať. Nárok žalobcov v rade 1/ až 4/ proti každému zo žalovaných vyplýva z iného právneho titulu (u žalovaného v rade 1/ z jeho zodpovednosti za neoprávnený zásah) a u žalovaného v rade 2/ z jeho povinnosti poskytnúť plnenie podľa osobitného právneho predpisu (§15 ods. 1 ZP). V danom prípade tak nejde o neoprávnený zásah, ktorý by spôsobili spoločne obaja žalovaní, je však zrejmé, že žalobcovia nemôžu byť uspokojení so svojím nárokom od oboch povinných subjektov, a preto je možné zaviazať žalovaných na plnenie iba tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia aj povinnosť druhého z nich poskytnúť žalobcom v rade 1/ a 2/ rovnaké plnenie.

24. Platná právna úprava neustanovuje rozsah (výšku) peňažného zadosťučinenia. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd. Výška peňažného zadosťučinenia musí byť primeraná, avšak je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd pri svojom rozhodovaní musí vychádzať z dvoch kritérií. Prvým je závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, pričom sa predpokladá, že čím závažnejšia bude táto ujma čo do svojho rozsahu, trvania, dôsledkov, odstrániteľnosti a pod., tým bude vyššia jej náhrada v peniazoch. Druhým kritériom sú okolností, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby. Súd musí v každom jednotlivom prípade vychádzať z dostatočne zisteného skutkového stavu a v tomto rámci sa opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská vzťahujúce sa k zistenej miere zásahu do osobnostných práv postihnutej osoby. Len tak možno docieliť satisfakčnú funkciu priznanej náhrady nemateriálnej ujmy v peniazoch, ktorou sa sleduje primerané a zodpovedajúce vyváženie a zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Podľa ustanovenia § 13 ods. 3 OZ je povinnosťou súdu určiť výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nielen s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy, ale súčasne musí zvážiť okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. Toto posledné kritérium je určené všeobecne, aby súdu umožnilo prihliadať na najrôznejšie momenty, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby a ktoré aj prípadne takýto neoprávnený zásah ovplyvnili, resp. eventuálne aj podnietili. Úvaha súdu o výške odškodnenia musí abstrahovať od stavu vôle a vedomia pôvodcu neoprávneného zásahu do osobnosti poškodenej fyzickej osoby, pretože nemajetková ujma vznikne na dôstojnosti či vážnosti postihnutého vždy objektívne nepriaznivo bez ohľadu na to, či pôvodcom neoprávneného zásahu bola spôsobená nezavinene či zavinene. Súd je vždy viazaný návrhom žalobcu a nesmie prisúdiť vyššiu náhradu, než je suma uvedená v žalobe (sudca nesmie ísť nad žalobný návrh – non plus ultra). Požadovaná výška peňažného zadosťučinenia potom tvorí maximálnu čiastku, ktorú súd môže priznať (Ro NS SR, sp. zn. 5 Cdo 4/1999).

25. Za rozhodujúci pre posúdenie nároku súd považuje pojem sekundárna obeť, ktorý predstavuje akúkoľvek osobu odlišnú od primárneho (priameho) poškodeného, ktorá je oprávnená požadovať náhradu za utrpenú nemajetkovú ujmu, ktorá vznikla v priamej nadväznosti na ujmu priameho poškodeného. Pojem blízka osoba znamená osobu, pre ktorú je rozhodujúca formálna rodinná príslušnosť alebo faktický blízky vzťah (citový vzťah) medzi primárnym a sekundárnym subjektom. Blízkymi osobami sú predovšetkým rodinní príslušníci definovaný v § 116 OZ, t.j. rodičia, deti, súrodenci, manžel. V prejednávanej veci má súd za nesporné, že žalobcovia sú v postavení sekundárnych obetí a je ich vzťah k poškodenému – zosnulému J. B. je príbuzenský. Intenzita tohto vzťahu je predmetom súdneho prieskumu, pretože má zásadný vplyv na posúdenie výšky nemajetkovej ujmy, ktorá týmto „sekundárnym obetiam“ bola spôsobená.

26. V prejednávanej veci bolo preukázané, že neoprávneným konaním žalovaného v rade 1/ - poistenca žalovaného v rade 2/ bolo zasiahnuté nielen do práva na život syna žalobcov v rade 1/ a 2/ a súrodenca žalobcov v rade 3/ a 4/, ale tiež do ich práva na súkromie a rodinný život. Zásah do práv žalobcov nastal momentom smrti J. B. (11.1.2022), pričom následky tohto zásahu v podobe rôznej formy nemateriálnej ujmy (šoku, traumy, smútku a straty zo spoločenstva s blízkou osobou) u žalobcov stále pretrvávajú. Tieto skutočnosti sú medzi stranami nesporné, sporná je výška žalobcami uplatneného nároku, ku ktorej súd vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu – žalobcov v rade 1/, 3/ a 4/ a žalovaného v rade 1/.

27. Z výsluchu žalobcu v rade 1/, A. B. (otca poškodeného), mal súd za preukázané, že vzťah so zosnulým bol „najlepší, bol taký, ako mal byť“. Žalobca v rade 1/ v rámci výsluchu uviedol, že poškodený žil v spoločnej domácnosti s ním a s jeho manželkou ako aj s bratom – žalobcom v rade 3/. Podieľal sa na fungovaní domácnosti, osobne aj finančne. Rodičov brával na výlety po okolí, Jeho prínos v rodine si najviac uvedomil, keď ho stratil. Žalobca v rade 1/ uviedol, že po smrti syna bol nútený vyhľadať svojho všeobecného lekára. Bol to práve on, kto videl telo svojho syna na patológii a tento zážitok bol pre neho veľmi traumatický. Poukázal na skutočnosť, že to bol práve zosnulý syn, ktorý mu finančne pomohol, keď mu bola zo strany žalovaného v rade 2/ ako jeho zamestnávateľa (v minulosti) bola uložená pokuta. S jeho pomocou ju teda napokon splatil.

28. Žalobkyňa v rade 2/ (matka poškodeného), nebola v konaní vypočutá z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu. Podľa predložených listinných dôkazov menovaná od roku 2015 trpela duševným ochorením, ktoré jej bránilo byť v konaní vypočutou. Vzťah s poškodeným a jeho intenzitu mal súd za preukázané z výsluchu žalobcov a svedkov. Z ich obsahu zhodne vyplynulo, že jej vzťah s poškodeným bol najbližší. Žalovaný v rade 3/ výslovne poukázal na jednotlivé aspekty vzťahu žalobkyne v rade 2/ a poškodeného. Bol to práve zosnulý syn J., ktorý matku vedel vo chvíľach depresie potešiť. Venoval sa jej aktívne, brával ju ako aj ostatných členov rodiny na výlety. Často s matkou strávil aj celý deň, na kúpalisku, v prírode alebo domácich prácach. Tancoval s ňou, smiali sa spolu, piekli pred sviatkami a iba s ním matka pozerala televízor. Po jeho smrti sa často o ňom rozprávali. Žalobkyňa v rade 4/ v rámci výsluchu uviedla, že poškodený mal s matkou veľmi pekný vzťah. Vedel ju rozveseliť a bol jej oporou najmä s ohľadom na jej duševné ochorenie.

29. Z výsluchu žalobcu v rade 3/, F. B. (brata poškodeného), mal súd za preukázaný mimoriadne intenzívny súrodenecký vzťah. Z kontextu všetkých výpovedí vyplynulo, že si bratia boli mimoriadne blízki a intenzívne sa podieľali na fungovaní domácnosti. Obaja zostali žiť v spoločnej domácnosti a spoločne participovali na fungovaní rodiny. Ich vzťah bol na vysokej úrovni, stretávali sa nielen doma, ale trávili spolu aj voľný čas. Chodievali na vodné dielo, bicyklovať, na huby, na kúpaliska či na výlety. Striedali sa pri nakupovaní, doma sa nevideli vtedy, keď sa im striedali pracovné zmeny. Bol to práve jeho brat, ktorý mu dal tip na pracovné miesto. Tak to bolo aj s jeho aktuálnou prácou, kde na odporúčanie brata išiel na pohovor a uspel. Žalobca v rade 3/ uviedol, že strata brata je pre neho dodnes traumatizujúca. Rok po jeho smrti trpel nespavosťou, ktorú dovtedy nepoznal. Mával nočné mory, snívalo sa mu s bratom a za mimoriadne traumatickú skúsenosť považuje ohliadku tela zosnulého na pitevni s rozrezanou hlavou. Nechodil na miesta, kam tradične chodil s bratom, na niektorých miestach už bol maximálne raz - dvakrát, iným sa úplne vyhýbal. Z kontextu výsluchu žalobcu v rade 3/ vyplynulo, že vzťah so zosnulým bol nielen súrodenecký, ale aj kamarátsky, a tak mu chýba ako najbližšia osoba a jeho stratu pociťuje každý deň. Stratu brata pociťuje dodnes veľmi intenzívne, nakoľko obaja bratia žili v spoločnej domácnosti aj s rodičmi. Z obsahu výsluchu vyplynulo, že trest uložený žalovanému považuje žalobca v rade 3/ za nedostatočný k závažnosti spáchaného činu.

30. Žalobkyňa v rade 4/, H. B. (sestra poškodeného), v rámci výsluchu uviedla, že vzťah s poškodeným – bratom, bol veľmi blízky. Bol medzi nimi iba 11-mesačný vekový rozdiel, a tak ho brala ako svoje dvojča. Chodievali na tú istú základnú aj strednú školu. Z domácnosti rodičov sa odsťahovala pred 8 rokmi v snahe osamostatniť sa, prípadne si založiť svoju rodinu. Rodičov navštevovala minimálne 2-krát do týždňa, s bratom sa stretávala podľa okolnosti, pretože obaja pracovali na zmeny. Brat jej pomáhal finančne aj osobne. Často sa zastavil u nej, chodili spolu na prechádzky a pomáhal jej aj s bežnými vecami v domácnosti, v zime ju vedel prekvapiť napríklad odhrnutím snehu z auta. Často si písali, tak to bolo aj v deň jeho smrti. Uviedla, že o smrti brata sa dozvedela až po ukončení pracovnej zmeny, keď si našla neprijaté hovory a správu od druhého brata, že im zomrel brat J.. Práve v tento deň si písali ešte ráno, na jej správu jej brat tesne pred smrťou odpísal, no odpoveď si našla až keď bol mŕtvy. Jeho stratu niesla veľmi ťažko, dodnes o jeho smrti nikomu nehovorí, niektorí to ani nevedia. Vedia to iba najbližší. Trúchlili spoločne v rámci rodiny. Často si aj sama poplakala.

31. Z výsluchu žalovaného v rade 1/ - vodiča motorového vozidla, ktorého prevádzkou došlo k usmrteniu J. B. vyplynulo, že v deň nehody reálne vodič nevidel, že má v ceste poškodeného. Bol oslepený slnkom, rovnako ako jeho spolujazdkyňa – manželka. To, že zrazil človeka, zistil až následne. Opakovane v konaní zdôrazňoval, že mu je to veľmi ľúto. Z vyjadreniam a postoja žalovaného na pojednávania mal súd za preukázané, že žalovaný v rade 1/ vyjadril opakovane ľútosť voči tomu, čo zapríčinil. Jeho konanie však nebolo úmyselné, bol si však vedomý fatálnych následkov, ktoré ľutoval. Samotný žalovaný

v rade 1/ uviedol, že prostredníctvom svojho syna uhradil rodine Benešovcov náklady pohrebu. Napísal im list, v ktorom vyjadril ľútosť a ospravedlnil sa. Tieto skutočnosti potvrdili aj samotní žalobcovia. Citová trauma žalobcov však aj s ohľadom na krátkosť času (ku dňu rozhodnutia vo veci od nehody a smrti J. B. uplynul rok a osem mesiacov) bola stále pomerne čerstvá a intenzívna.

32. Z výsluchu svedkov, N. N. M. (sestry žalobcu v rade 1/, krstnej mamy žalobcov 3/ až 4/) a N. O. M. (švagor žalobcu v rade 1/), zhodne vyplynulo, že rodina B. bol veľmi súdržná, s nadštandardnými väzbami medzi jej členmi. Obaja svedkovia uviedli, že sa stretávali pri rodinných príležitostiach a obdivovali deti – žalobcov v rade 3/ a 4/ ako sa príkladne starali o rodičov, a to o to viac, že žalobkyňa v rade 2/ pred pár rokmi vážne ochorela. Zosnulý J. a žalobca v rade 3/ si dokonca našli prácu, kde sa striedali na zmeny, aby sa mohli postarať o rodičov. Ich prístup považovali možno až za obeť na úkor vlastných potrieb, čo obaja svedkovia obdivovali. Svedkyňa zdôraznila, že domácnosť bola skromná, no vždy čistá a nič v nej nechýbalo. Postoj detí k rodičom obdivovala a považovala za súdržný. G. J. B. – poškodeného vypadlo jedno koliesko z fungujúceho systému.

33. Z vykonaného dokazovania mal súd v základe za nesporný a preukázaný základ nároku, ktorým je nemajetková ujma pozostalých. Strata blízkej osoby je nenapraviteľná, nereparovateľná. Tým je splnená požiadavka § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda právo žalobcov rade na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nezdá byť dostačujúce v prípade smrti blízkej osoby v dôsledku konania inej osoby. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorej úmrtie blízkej osoby zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity osobnosti aj po smrti je ich osobným záujmom. Ide o najbližších príbuzných. Je zrejmé a zo samotného výsluchu strán sporu jednoznačne vyplynulo, že smrť J. B. zasiahla do osobnostnej sféry žalobcov. Súd sa tiež stotožnil s tvrdením, že u každého zo žalobcov došlo k inému zásahu, ktorý sa odrážal v navrhovanom výroku rozsudku. Zo samotnej podstaty straty blízkej osoby vyplýva aj skutočnosť, v akom vzťahu bol zomrelý k jednotlivým žalobcom, aké rodinné či iné osobné väzby medzi zosnulou osobou a jeho príbuznými boli, t.j. akú kvalitu a emocionálnu hĺbku vzťah medzi osobami dosahoval. Rovnako súd pri vyhodnocovaní osobitného nároku, t.j. nemajetkovej ujmy pozostalých uplatnenej vo finančnom vyjadrení, vychádzal z osobitosti vzťahov ako aj potencionality ich vývoja. Súd má za to, že nemožno kvantifikovať ani matematicky vyjadriť hodnotu medziľudských vzťahov a tiež hodnotu samotného ľudského života, no na účely rozhodnutia vo veci je nutné posudzovať jednotlivé vzťahy z hľadiska ich osobitosti. Suma priznanej nemajetkovej ujmy nedokáže reparovať citovú a osobnú stratu blízkeho človeka, má však odrážať intenzitu vzťahu medzi zosnulým a dotknutým príbuzným a následky straty pri bežných život. Nemajetková ujma pozostalých vyjadrená finančne musí byť primeraná a účinná. Nemajetková ujma v peniazoch predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany práva na ochranu osobnosti. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia (ospravedlnenie) ako rýdzo osobné právo, nestačí na zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv.

34. Podľa názoru súdu najsilnejšiu väzbu možno v prejednávanej veci konštatovať medzi žalobcami v rade 1/ a 2/ a zosnulým, nakoľko ide o vzťah rodiča a jeho dieťaťa. Vzťah rodič a dieťa požíva osobitnú ochranu v spoločnosti, je osobitne chránený a upravený aj v zákone o rodine a z jeho osobitného charakteru preto vyplýva aj určitá väčšia emocionálna prepojenosť vo vzťahu rodič a dieťa. V tomto smere je nesporné, že žiaden rodič by nemal zažiť taký traumatický zážitok, akým je smrť jeho dieťaťa. S ohľadom na okolností prípadu išlo o smrť dospelého syna žalobcov v rade 1/ a 2/, ktorý žil v čase smrti v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, osobne sa o nich staral, podporoval ich finančne, materiálne, no najmä emocionálne. S ohľadom na vážne ochorenie matky – žalobkyne v rade 2/, bol oporou nielen pre ňu, ale aj svojho otca – žalobcu v rade 1/, ktorému poskytoval prostredníctvom participácie na starostlivosti o matku určitú pomoc a uľahčenie v bežnom živote. Je nesporné, že smrť syna je pre oboch rodičov traumou, či to už vedia verbálne vyjadriť, alebo to vyplýva z popisu fungujúcich väzieb v rodine. V danej veci mal súd za to, že zosnulý J. B. bol pre oboch svojich rodičov veľkou oporou. S ohľadom na to, že žil s rodičmi v spoločnej domácnosti, podieľal sa na jej fungovaní a sám sa o rodičov staral, je podstatné zdôrazniť, že sám nemal svoju rodinu, t.j. manželku / partnerku a deti. Všetku svoju lásku a starostlivosť tak sústredil na rodičov a súrodencov, s ktorými mal nadštandartné vzťahy a veľmi blízke väzby. Špecifickosť vzťahu rodič a dieťa sa preto podľa názoru súdu musí odraziť aj samotnej výške nemajetkovej ujmy, ktorá má byť odrazom starostlivej úvahy súdu. V prejednávanej veci súd

dôsledne skúmal vzťahy v rodine a následky straty J. B. pre všetkých členov rodiny. U rodičov súd dospel k záveru o najvyššej miere zásahu do ich osobnostnej sféry, nakoľko mal za to, že tento nárok je vo fungujúcej rodine primárny a nadradeným ostatným nárokom. Smrť tak blízkej osoby ako je vlastné dieťa, predstavuje bez ďalšieho, taký neodškriepiteľný zásah do osobnostnej sféry človeka, že je nutné iba konštatovať, že jeho následky sú trvalé. Žalobcovia v rade 1/ a 2/ svoj žalobný nárok nepostavili na tom, že smrť ich syna mal za následok vznik psychiatrickej či inej diagnózy. Žalobný nárok odôvodnili tým, že tragická smrť syna im spôsobila výraznú emocionálnu bolesť, ktorá predstavuje zásah do jej osobnostnej sféry. Z uvedených dôvodov súd nepovažoval za potrebné preukázať existenciu lekárskej diagnózy, ktorá by vznikla ako následok traumatického zážitku. Zároveň túto skutočnosť súd zohľadnil aj pri priznaní výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobcovia v rade 1/ a 2/ požadovali priznanie sumy 30.000,- Eur, súd však s ohľadom na zásah do ich osobnostnej sféry spôsobenej smrťou syna, priznal sumu 20.000,- Eur. Súdom určená suma je výsledkom dôslednej úvahy súdu, kde súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil viaceré skutočnosti, a to predovšetkým to, že strata dieťaťa (i keď dospelého) je nereparovateľná, pričom samotný poškodený – zosnulý, predstavoval pre rodičov výraznú pomoc a uľahčenie aj v ich bežnom živote, pretože s nimi zdieľal spoločnú domácnosť a výraznou mierou sa podieľal na fungovaní domácnosti a rodiny. S ohľadom na súhrn vyššie uvedených skutočností súd ako primeranú výšku nemajetkovej ujmy považoval sumu 20.000,- Eur. Vo zvyšnej časti súd nárok žalobcov v rade 1/ a 2/ zamietol.

35. Vo vzťahu k nároku žalobcov v rade 3/ a 4/ (súrodencov zosnulého) súd v prvom rade zdôrazňuje, že súdu neprináleží ničím znižovať či znevažovať kvalitu súrodeneckých vzťahov, no je nesporné, že vzťah rodič a dieťa sú výnimočné, osobité, a preto aj smrť dieťaťa pre rodiča logický predstavuje v bežnej, fungujúcej rodine, výraznejšiu traumu pre rodiča. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobcovia v rade 3/ a 4/ so zosnulým J. B. mali blízky súrodenecký vzťah. Vo vzťahu k obom súrodencom však súd s ohľadom na výsledky dokazovania dospel k odlišnostiam, ktoré zohľadnil pri priznaní výšky nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Súd mal za preukázané, že žalobca v rade 3/ mal so zosnulým nielen blízky súrodenecký vzťah, ale aj vzťah kamarátsky. G. J. B., stratil brata a blízku osobu – kamaráta. Trávili spolu čas na dennej báze, boli si najbližšími osobami a spoločne sa podieľali osobne a intenzívne na starostlivosti o rodičov. Súd má za to, že ujma žalobcu v rade 3/ a jej vyjadrenie v peniazoch je v tomto smere vyššia ako u žalobkyne v rade 4/, nakoľko súd zohľadnil fakt, že obaja synovia (zosnulý aj žalobca v rade 3/) sa delili o povinnosti v domácnosti a starostlivosti o rodičov, predovšetkým matku. Z opisu okolností súd dospel k záveru, že smrťou J. B. sa preniesla ťarcha zodpovednosti a určitý „tlak“ práve na žalobcu v rade 3/, ktorý býva so svojimi rodičmi a osobne sa o nich stará. Doposiaľ sa o tieto povinnosti delili obaja bratia a vzájomne sa odbremenili. Z uvedeného dôvodu súd vyhodnotil nárok žalobcu v rade 3/ vo vzťahu k jeho osobnej ujme za výraznejší, čo súd pretavil výšky priznanej nemajetkovej ujmy. Rovnako súd zohľadnil aj následky zásahu do osobnostnej sféry žalobcu v rade 3/, ktorý sa zúčastnil obhliadky tela svojho brata. Táto traumatizujúca udalosť a smrť brata mala následky aj na jeho zdravie, trpí nespavosťou, nočnými morami a so smrťou brata sa doposiaľ vnútorne nevyrovnal. Cíti krivdu aj vo vzťahu k trestu uloženému žalovanému v rade 1/ a z jeho vyjadrení je zrejmé, že smrť brata ho výrazne poznačila emocionálne aj v bežnom živote, a to nielen v dôsledku straty blízkeho a dôverného vzťahu s bratom, ale aj preto, že ťarcha zodpovednosti sa preniesla z dvoch osôb žijúcich v spoločnej domácnosti, na jedného syna, t.j. žalobcu v rade 3/. Súd tak priznal nárok na nemajetkovú ujmu žalobcu v rade 3/ v sume 15.000,- Eur, vo zvyšnej časti tento nárok zamietol.

36. U žalobkyne v rade 4/ súd zhone ako u žalobcu v rade 3/ konštatuje, že vzťah s nebohým bol blízky, intenzívny. Žalobkyňa v rade 4/ však na rozdiel od žalobcu v rade 3/ žije vo vlastnej domácnosti, participuje na starostlivosti o rodičov s ohľadom na svoje možnosti. Smrť brata sa jej dotkla výrazne v emocionálnej sfére a je zrejmé, že sa s ňou doposiaľ úplne nevyrovnala, čo vyplýva z jej vyjadrenia, že o tomto nedokáže hovoriť s cudzími ľuďmi. Strata brata pre ňu predstavuje ujmu v osobnostnej sfére, ktorá predstavuje absenciu blízkej osoby, ochotnej pomôcť, alebo iba byť na blízku. Aj v tomto prípade súd zohľadnil vzťahy v rodine, ich súdržnosť aj to, že žalobkyňa v rade 4/ mala intenzívne väzby k zosnulému, pretože vo svojej domácnosti žila sama a zosnulý je častokrát pomáhal finančne alebo osobne. Žalobkyňa v rade 4/ si v konaní uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000,- Eur, pričom súd túto sumu vyhodnotil ako dôvodnú, a tomuto nároku vyhovel v celom rozsahu.

37. Súd v závere iba konštatuje, že nemožno konštatovať rovnakú mieru zásahu do osobnostných práv všetkých žalobcov, nakoľko je zrejmé, že smrť dieťaťa je pre rodiča jedným z najtraumatizujúcejších zásahov do jeho osobnostných práv, a to predovšetkým v jeho emocionálnej sfére, ale aj bežnom živote.

Rodič zdieľa život dieťaťa od jeho počatia po celý život. Puto medzi dieťaťom a rodičom je v každom životnom období natoľko zásadné a špecifické, že aj v rámci zákonných vymedzení (napr. zákon o rodine) mu je venovaná mimoriadna pozornosť. Na druhej strane vzťah súrodenecký, i keď harmonický a blízky, má odlišné aspekty. Súd preto považoval priznanie nemajetkovej ujmy rodičov z ohľadu zásahu do osobnostných práv za väčšiu, ako v prípade žalobcov v rade 3/ a 4/, teda súrodencov zomretého. I keď nemožno merať váhu ľudského života a stratu súrodenca, je nutné objektívne konštatovať, že smrť blízkej osoby zasiahne do osobnostnej sféry človeka práve s ohľadom na osobitý vzťah medzi nimi, puto, ktoré si vzájomne vytvorili a kvalitu vzťahu, ktorý bol predčasne ukončený nečakanou smrťou. V dôsledku nečakanej smrti blízkej osoby prežívajú žalobcovia pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, stratili možnosť viesť s ňou súkromný život a sú od jeho smrti ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, o stratu radosti s ním prežívaných – (protiprávnym) konaním žalovaného v rade 1/, a tak došlo k nezvratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov, a tým k zásahu do ich osobnostných práv, a práva na súkromie a rodinný život; vzniknutá trauma je zo života žalobcov prakticky neodstrániteľná. Zásah do osobnostných práv u všetkých žalobcov je nezvratný, miera je však odlišná. Preto súd priznal žalobcom v rade 1/ a 2/ - rodičom, sumu 20.000,- Eur a žalobcovi v rade 3/ - bratovi (s ohľadom na špecifickosť vzťahu a pomerov v rodine) sumu 15.000,- Eur a žalobkyni v rade 4/ sumu 10.000,- Eur. Súd navyše zdôrazňuje, že suma priznaná v tomto konaní titulom nároku - nemajetkovej ujmy pozostalých, nemá v žiadnom prípade ambíciu vyčísliť hodnotu ľudského života. Naopak, ide o snahu spravodlivo vyjadriť hodnotu nemajetkovej ujmy, ktorá preukázateľne vznikla a pretrváva u žalobcov v dôsledku smrti ich blízkej osoby.

37. Ohľadom samotnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd vychádzal z dostupnej judikatúry z osobitosti prejednávanej veci, vykonaného dokazovania predovšetkým výsluchom žalobcov, ale aj judikatúry v obdobných veciach, a to rozsudku Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn.: 10Co/5/2018, rozsudku Krajského súdu v Košiciach vo veci sp.zn. 9Co/462/2016, a to v prípade rozhodnutia o nároku žalobcov v rade 2/ a 3/. V prípade určenia výšky nároku žalobkyne v rade 1/ a 2/ súd vychádzal z rozsudku Krajského súdu v Nitre sp.zn. 6Co/176/2016, rozsudku Krajského súdu v Prešove vo veci sp.zn. 7Co/137/2018, rozsudku Krajského súdu v Trnave vo veci sp.zn. 9Co/56/2019. Vzhľadom na uvedené podľa názoru súdu výška sumy prichádzajúca do úvahy ako kompenzácia nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch nemôže byť neobmedzená. Vzhľadom na uvedenú judikatúru ako aj zohľadňujúc vzťahy v rodine, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokoch rozsudku.

38. V závere súd považuje za potrebné zdôrazniť sa, že išlo o súdržnú, harmonickú a fungujúcu rodinu. Súd tiež zohľadnil, že žalobcovia žili so svojim príbuzným v spoločnej domácnosti (s výnimkou žalobkyne v rade 4/). Nikto z nich nemal ešte vlastnú rodinu. Je preto zrejmé, že rodinné väzby boli v čase tragického úmrtia J. B. blízke, a tak nárok ako taký je nesporný a zrejmý. Súd uložil povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu pozostalých žalovaným v rade 1/ a 2/. Vzhľadom na to, že každý zo žalobcov si uplatnil svoj nárok voči obidvom žalovaným, ktorí nie sú vo vzájomnom postavení ako solidárni dlžníci (Občiansky zákonník totiž stanovuje solidaritu ako princíp iba pre nároky na náhradu škody a nevzťahuje sa na nároky na poistené plnenie, pre ktoré solidarita nie je stanovená ani iným právnym predpisom), súd vo výrokoch rozhodnutia o práve na náhradu túto povinnosť žalovaným v rade 1/ a 2/ formuloval tak, že „plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného“.

39. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

40. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

41. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol na základe ustanovenia § 255 až 257 CSP v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP. Súd v tomto spore považoval za úspešnú stranu žalobcov v rade 1/ až 4/, nakoľko základ nároku bol dôvodný. Samotná výška nároku závisela od úvahy súdu, a tak s ohľadom na absenciu právnej úpravy (na rozdiel od úpravy v Občianskom súdnom poriadku, § 142 ods. 3 OSP, pozn. súdu), ktorá by upravovala situácie, kedy rozhodnutie závisí od úvahy súdu, súd považoval za spravodlivé priznať žalobcom v rade 1/ až 4/ proti žalovaným v rade 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, avšak zo súdom priznaného plnenia. K rovnakému záveru dospel aj Krajský súd v Trnave v rozsudku sp.zn. 9Co/56/2019, v ktorom konštatoval, že: „Zásadu úspechu vo veci

treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí odúvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nepôjde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu (znaleckej činnosti).V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pretože nemožno ho ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (porov. P., J., Q., G.,B., O., J., G., B., O., C., J., R. kol. Civilný sporový poriadok. Komentár.Praha: C. H. Beck, 2016, 926 s.).67. Nebolo by spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcov, aby svoju ujmu podceňovali len preto, aby potom nemuseli hradiť trovy konania, pričom pri rozhodovaní o náhrade trov v takýchto prípadoch treba rozlišovať čo je základné a čo sprevádzajúce (porov. nález ÚS ČR sp.zn. III. ÚS 170/99). Za základ sa pritom považuje rozhodnutie, že do práva žalobcov bolo zasiahnuté a výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Riešenie spočíva v tom, že žalobcovia majú právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej)a priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Typickým príkladom je žaloba o ochranu osobnosti s nárokom na peňažné zadosťučinenie. Žalobcov bolo preto nevyhnutné považovať za plne procesne úspešných, pretože mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku avýška plnenia, vyplývajúca z tohto procesného úspechu, závisela od úvahy súdu.“ Vo vzťahu k charakteru postavenia žalovaných v rade 1/ a 2/ je zrejmé, že z výroku o spôsobe plnenia, na ktorú boli žalovaní zaviazaní tak, že „plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného“, ipso facto vyplýva, že žalovaní sú povinní nahradiť žalobcovi „spoločne“ jedny trovy konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 1 CSP odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 3 CSP odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa ustanovenia § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.